

ŠTO I KOLIKO RADE NASTAVNICI?

(Argumentima protiv kampanje o nastavničkom „neradu“)
Press-materijal

Kampanju o nastavničkom neradu, pokrenutu od strane pojedinih medija, treba promatrati u kontekstu preispitivanja državne i javne potrošnje, odnosno u kontekstu donošenja pravilnika o normi. Kako je srednjoškolski Pravilnik o normi donesen, u skoro podudarnom sadržaju sa Pravilnikom iz 2002. godine, a donošenje osnovnoškolskog Pravilnika očekuje se uskoro, sve je izglednije da nema ništa, barem ne za ovu školsku godinu, od povećanja nastavničke norme. Zanimljivo je i da se priča o nastavničkom neradu lansira upravo u vrijeme rekordnog zaostajanja učiteljskih plaća za prosječnim plaćama u državi. Da nastavnici rade manje od drugih u ovoj zemlji, kao i da naši nastavnici rade manje od kolega u drugim europskim zemljama, ocjena je koju je najlakše osporiti čvrstim pokazateljima. U 2008. godini u Hrvatskoj se radilo 256 dana, odnosno **2048 radnih sati**. Kada se od tog broja oduzme zakonsko pravo na dnevnu stanku u trajanju od pola sata, odnosno godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana, onda se dođe do podatka od **1680** odrađenih radnih sati. Pogledajmo sada koliko su po različitim sadržajima kroz godinu radili nastavnici.

- a) U redovitoj nastavi ili neposrednom odgojno-obrazovnom radu s učenicima nastavnici su odradili od 700 do **770 sati**.
- b) Na stručno-metodičku pripremu u koju je uključeno i programiranje, dakle pisanje godišnjih i mjesečnih planova, dnevnih priprema, nastavnicima je priznato do **420 sati** pripreme ili ako se to podijeli s brojem nastavnih dana 2.4 sata dnevno. Među ovim poslovima nalaze i poslovi ispravljanja školskih zadaća (najčešće tri godišnje i ispravljanje testova (od dva do 5 godišnje).
- c) Nastavnici razrednici, a njih je oko 25 000 odradili su 35 sati razrednika, odnosno proveli 35 sati na obveznim tjednim konzultacijama s roditeljima. Nastavnici razrednici su redovito održali između 3 do 4 roditeljska sastanka. Ukupno se radi o **80 sati**.
- d) Administrativni poslovi razrednika (od poslova vezanih uz razrednu knjigu, preko poslova vezanih uz matičnu knjigu do poslova unošenja podataka u E-maticu) iznose minimalno 4 sata po nastavnom tjednu, odnosno najmanje **140 sati** godišnje. Među ovim poslovima su i poslovi obavještanja roditelja te poslovi ispisa svjedodžbi.
- e) Za stručno usavršavanje nastavnika, u minimalnom opsegu predviđenom pedagoškim standardima, dakle jednom godišnje na državnoj, dva puta godišnje na županijskoj razini, te na usavršavanju koje se provodi u školi nastavniku je potrebno godišnje minimalno **32 sata**.
- f) Nastavnik koji učenike vodi na ekskurziju u trajanju od 7 dana bilo kao voditelj ili kao pratitelj, u ovom vidu nastavničkog rada provesti će minimalno **112 sati**. Sati koje je nastavnik odradio u samoj pripremi ekskurzije nisu evidentirani u ovoj brojci. Gotovo da i nema nastavnika koji tijekom godine ne vodi učenike na različite izlete. Na ovaj se angažman u prosjeku troši između 20 i 50 sati godišnje.
- g) Rad u stručnim tijelima u školi (sudjelovanje u radu stručnih aktiva te razrednim i nastavničkim vijećima) minimalno od nastavnika iziskuje angažman u trajanju od **24 sata** godišnje.
- h) Na popravnim, razrednim i razlikovnim ispitima, bilo kao ispitivač ili kao član komisije, nastavnik će provesti **oko 20 sati**. U ovu su brojku uključena i dežurstva na pismenom dijelu ispitu, odnosno ispravljanje učeničkih pismenih zadaća.

- i) Više od 2/3 nastavnika srednjih škola bit će uključen u rad upisnih komisija na dva ljetna, odnosno jesenskom roku. Na spomenutim će dežurstvima prosječan nastavnik provesti oko **15 sati**.
- j) Na temelju ovogodišnjih iskustava sa probnom državnom maturom, odnosno lanjskih iskustava s nacionalnim ispitima u osnovnim i srednjim školama, može se iskazati sudjelovanje u ovim aktivnostima pojedinog nastavnika u trajanju od minimalno **15 sati**. Nastavnička dežurstva na državnoj maturi u školama u kojima nastavnici ne rade iziskivat će, zbog putovanja, veći broj nastavnih sati.
- k) Izvannastavne aktivnosti uobičajeno je zaduženje velikog broja nastavnika. U minimalnom opsegu od 2 sata tjedno radi se o nastavničkom zaduženju u trajanju od 70 sati godišnje. Kako je u osnovnim školama dodatna i dopunska nastava iskazana izvan redovite nastave s dodatna 2 sata velik broj nastavnika zadužen je ovom nastavom, također, s **70 sati**.
- l) Sudjelovanje u kulturnim i javnim djelatnostima u školi, kao i u mjestu u kojem se škola nalazi, obveza je svakog nastavnika. Minimalno je nastavniku za izvršavanje ove obveze potrebno **15 sati** godišnje.
- m) Dežurstva su u školama uobičajena čak i u srednjim školama iako ih Pravilnik o normi ne propisuje. Najčešće trajanje dežurstva u školi je 2 sata, odnosno nastavnik najčešće dežura **70 sati** godišnje.
- n) Gotovo svi nastavnici imaju obvezu sami brinuti o uređenju kabineta, odnosno o ispravnosti nastavnih sredstava i pomagala. Ako pretpostavimo samo 1.5 sati tjedno onda to na godišnjoj razini iznosi barem **52 sata**.
- o) Posjeti kulturnim i znanstvenim ustanovama, umjetničkim predstavama itd. obveza su svakog razrednika, a najčešće i predmetnih nastavnika. Ako pretpostavimo samo 5 puta godišnje izvršenje ove obveze dolazimo do minimalno **25 sati**.

Ako zbrojim broj sati za sve iskazane aktivnosti dolazimo na godišnjoj razini do brojke od **1860 sati**, odnosno **180 sati** više nego što odradio radnik s osmosatnim radnim vremenom. Napominjemo da spomenutim pregledom nisu obuhvaćene važne nastavničke aktivnosti kao što su poslovi vezani oko distribucije udžbenika, poslovi uređenja panoa i okoliša škole, poslovi pripremanja i vođenja učenika na natjecanja, poslovi vezani uz poduku plivanja, te brojni drugi poslovi. U obavljanju ovih poslova, naravno za svaki ponaosob, nastavnici provode između 10 sati i čak 70 sati godišnje (učenička natjecanja). Naravno, da u školama, uostalom kao i bilo gdje drugdje, ne rade svi ono što trebaju i moraju, no provedene kontrole u školama potvrđuju kako većina nastavnika izvršava sve ili većinu svojih svakodnevnih obveza. Namjerno ovom prilikom nećemo ni spomenuti uvjete u kojima naši nastavnici nerijetko rade, od nedostatne nastavne opreme pa do prevelikog broja učenika u razrednom odjelu. Za sve iskazano u ovom pregledu zaposleni u osnovnim i srednjim školama, prema posljednjim podacima Državnog zavoda za statistiku, u svibnju su „nagrađeni“ plaćom nižom **722 kn (4.648 kn)**, odnosno **234 kn (5.036 kn)** od prosječne plaće u državi (**5.370 kn**).